

Előfizetési árak:

Félévre 80 Leu
Negyed évre 40 Leu
Egy hóra 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyilvánt.
díjszabás szerinti.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molnár Emil
a
SZÉKELY HIRLAPOT
Biró Lajos alapította

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
1. szám.

Felolvasó szerkesztő és kiadó:
Kovács J. István

A lap célja: úgy a politikában, mint az élet
egyéb megnyilvánulásában
ápolni az erényt.

A székely iskolai autonómia

Irta: DR. MOLNÁR DÉNES.

Ezelőtt tizenkét évvel dr. Bernády György, Kós Károly, Paál Árpád és Zagoni István barátaimhoz tíz kérdőpontos levelet intéztem. E tíz pontot most ismét nyilvánosságra hozom, bár a már megszűnt „Ujság” annakidején leköszölte. Most azonban mindenhez teszem fel a kérdéseket. És pedig azért, mert a szeptemberi országos magyar-párti nagygyűlés, az augusztusi háromszékmegyei magyar-párti gyűlés adja meg ehhez az alkalmasságot.

Kérdem tehát mindenkitől, aki magát magyarnak valija:

1. Mikép és mily tartalommal, — területi és egyéb terjedelemben — véli politikailag és gyakorlatilag megvalósítani a párisi egyezmény 8. cikkének utolsó bekezdését, mely szerint:

„a nem-román nyelvű állampolgárok nyelvüknek a bíróságok előtt akár szóban, akár írásban való használata tekintetében méltányos könnyítésekben fognak részesülni?”

2. Mi az álláspontja a politikai magatartás szempontjából a párisi egyezmény 10. cikkének első bekezdésében említett kisebbségi állami iskolákról, továbbá

e cikk második bekezdésében említett anyagi támogatásáról, főleg a „vallási” kisebbségeknek?

(10 cikk szövege: „Olyan városokban és kerületekben, ahol nem román nyelvű román állampolgárok jelentékeny arányban laknak, a román kormány a közoktatásügy terén megfelelő könnyítéseket fog engedélyezni avégből, hogy ily román állampolgárok gyermekeit az állami iskolákban saját nyelvükön tanítsák. Ez a rendelkezés nem akadályozza a román kormányt abban, hogy a román nyelv oktatását az említett iskolákban kötelezővé tegye.

Azokban a városokban és kerületekben, ahol jelentékeny arányban laknak faji, vallási vagy nyelvi kisebbséghez tartozó román állampolgárok, ezeknek a kisebbségeknek méltányos részt kell biztosítani mindazoknak az összegeknek az élvezetéből és felhasználásából amelyek a közvagyon terhére állami, községi vagy más költségvetésekben nevelési, vallási vagy jótékony célra fordíthatnak.”

3. Hogyan véli politikailag megvalósítani az említett egyezmény 11. cikkének azon rendelkezését, hogy:

„Románia hozzájárul ahhoz, hogy az erdélyi székely és szász közösségeknek a román állam ellenőrzése mellett, a vallás és tanügyi kérdésekben helyi önkormányzatot engedélyez.”

4. Hogyan véli a fentebb egy és három pontban elmondottakra és idézetekre, valamint a most érvényes közigazgatási törvényre tekintettel meg-

oldhatónak a magyarság és ebben különösen a székelység szerepéhez jutását?

5. Elfogadja-e azon közjogi alapítélet, hogy:

„A nemzetközi szerződéseknek magukban közvetlenül semminemű jogi hatásuk nincsen. Azokból jogok és kötelezettségek közvetlenül csak az illető államra és nem annak polgáraitra is állanak elő.”

S főleg, hogy

„utóbbiakra jogok forrása nem valamely nemzetközi szerződés, hanem csak az állami törvény lehet.”

vagyis az egyes államok által vállalt nemzetközi kötelezettség megvalósításához megfelelő államhatalmi intézkedés szükséges.” (Idézet Balogh Arthur cikkéből, mely a Magyar Kisebbség című folyóirat 1925 évi évfolyamának 257-ik oldalán olvasható.)

A párisi egyezmény szövegén kívüli további politikai reménykedésként kérdem:

6. El lehet-e politikailag jutnunk, s ha igen, miképpen oda, hogy „de lege ferenda” (jövőbeli törvényhozással) az államhatalom fájunk részére (vagyis úgy a székelység, mint a magyarság számára) a párisi egyezmény ingadozó értelmezésére lehetőséget adó szövegén túlmenő és ideálisabb viszonyt előidéző állapotot (közigazgatási adottságot) vagy még inkább „jogalapot” létesítsen?

A további 7—10 pont alatt 1925. évben feltett kérdéseimből több elvesztette már alkalmasságát, de mégis annak következő mondata ma is aktuális, nevezetesen:

Van-e politikailag elérhető mód arra, hogy a román kormánnyal olyan helyzetet teremtsünk, hogy

„a kisebbségi kérdésnek a nemzetközi szerződések alapján, az azok által megvont keretek között való megoldása egyszerű közigazgatási jogi kérdéssé (a vallásügyi, oktatásügyi, sajtó stb. igazgatás kérdésévé),

érvényesülésének biztosítása pedig a közigazgatási jogvédelem (közigazgatási bírósághoz) kérdésévé váljon,

hogy ennek folytán sohase, vagy legalább is igen ritka esetben legyünk arra a bizonyos, eddig amúgy is problematikus eredménnyel működött „Nemzetközi Állandó Bíróság”-ra szorulva?!

Hisz a párisi egyezmény 12 cikkének tartalma szerint ez a „Nemzetközi Állandó Bíróság” az előforduló sérelmeknek, vagy ezek veszélyének „jelzésére” is csupán közvetítéssel képes. A közvetítésre szorított kisebbségek panaszát csak akkor tárgyalhatja, ha a párisi egyezményben lefektetett cikkekre vonatkozó jogi, vagy ténykedésekről a román kormány és valamely szövetséges vagy „Társult Főhatalom”, vagy bármely más oly hatalom között merülne fel véleménykülömbőség, amely hatalom a Nemzetek Szövetsége Tanácsának tagja.

Ma már mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy a párisi egyezménynek azon kategóriája, amelyben „Románia csak bizonyos jogmegadásokra vonatkozó hajlandóságát fejezi ki” ezideig milyen elbánásban részesült. És ha politikai küzdelmeinkben kellő erőt kifejezni nem tudunk, nem merünk, vagy magunk is akár mulasztásunkkal a szervezkedésnél, akár az állam politikai funkcionáriusaival történő érintkezéseknél taktikai hibákba esve, továbbra is segítjük a kérdés megoldásának elodázását s még tovább hagyjuk magunkat mindig kisebb-kisebb körbe beszorítottatni: nem messze van az idő, hogy az elnemzetietlenítésünkre irányuló törekvés teljes sikert érjen el.

Kisebbségi jogaink azon kategóriája, mely csupán a párisi egyezménynek a román törvényhozó hatalom ratifikálása által nyert törvényerőt, a párisi egyezmény szövegében a 8. cikk 3. bekezdésében és 9 cikkében így szól:

„Egyetlen román állampolgár sem korlátozható bármely nyelv szabad használatában a magán vagy üzleti forgalomban, a vallás, a sajtó útján történő vagy bármely közzététel terén vagy a nyilvános gyűléseken.” (8. cikk 2.-ik mondata.)

„Azoknak a román állampolgároknak, akik faji, vallási, vagy nyelvi kisebbségekhez tartoznak joguk van saját költségükön jótékonyági, vallási, vagy szociális intézményeket, iskolákat és más nevelő-intézeteket létesíteni, igazgatni és azokra felügyelni, azzal a joggal, hogy azokban saját nyelvüket szabadon gyakorolhassák.”

Kétségtelen, hogy e kérdésekben magyarságunk politikai szerveinek a román állam politikai szerveivel kell megállapodnia.

Az is kétségtelen, hogy az érdekelt „székely-magyar” kisebbséget is megnyugtató törvényjavaslatot a kormány kell, hogy elkészítse és előterjessze. Ha a mindenkori kormány ezt nem teszi, úgy a magyar kisebbség kell gondoskodjék megfelelő törvényjavaslatról és annak a törvényhozáshoz benyújtásáról. És pedig azért, hogy a párisi egyezményben elvileg biztosított kisebbségi jogok közjogi érvényű törvényre válljanak. Ezáltal a közigazgatási és

6.000.000	lejes	55663	számu
1.000.000	főnyereményt	134000	számu
2.000.000	„	20914 és 63775	számu

és 10 nyeremény egyenként 100.000. — Lei
sorsjegyekkel mind a „DACIA” játékosai nyerték

Rendeljen postán sorsjegyet a
DACIA főelárusítójától
RÉVÉSZ ERNŐ
TÂRGU MUREŞ — Piaţa 47.

Vásároljon a DACIA helyi
képviselőjénél:
Kovács hirlapirodánál
Târgu-Săcuse.

biráskodási állami szervek eljárását is megszabó tárgyi jogszabályokká lesznek a párisi egyezményben körvonalazott elvek. A kisebbségnek így közbiztonsági törvényre vált jogai gyakorolhatóvá lesznek akár egyenként, akár összességükben a román közigazgatási bírósági fórumok előtt panasz formájában. És — remélhetőleg — sohasem volna szükség arra, hogy bárki, de különösen a székely-magyar kisebbség a „Nemzet-

közi Állandó Bíróság”-hoz mint panaszforumhoz forduljon.

Magyar-székely kisebbségünk politikai szervezete az év szeptember havának elején tartja meg országos nagygyűlését Sepsiszentgyörgyön. Ez adja meg az indítást számomra, hogy a fenti kérdéseket újból nyilvánosságra hozzam. Nemkülönben az a körülmény is, hogy az erdélyi magyar fiatalok találkozása mostanság válik valósággá és e szellemi

találkozó társadalmi program vázlataihoz szerint a kisebbségi jogvédelem s ennek keretében a kisebbséghez tartozó egyének, egyházak, iskolák, intézmények jogai, továbbá nemcsak az eddigi, hanem különösen a jövőbeni kisebbségi közületek: a békeszerződésben biztosított székely s a gyulafehérvári határozatokban biztosított magyar kulturális önszervezés is képezi a tárgyalás anyagát ezen a találkozón, azonkívül, hogy a kisebbségi belpolitika és külpolitika kérdése is fel van véve tárgyalási anyagul.

A Háromszékmegyei Magyar Párt intéző bizottsága felhatalmazott arra, hogy az ő nevében is megfelelő nyilvánosság elé hozzam e kérdéseket. Ugyancsak kimondotta, hogy a székely iskolai autonomia ügyét a Magyar Párt országos nagygyűlésének és szakosztályi gyűléseinek tárgysorozatába felvenni követeli.

Itt az utolsó óra, hogy végre a sok előző elvi pártnyilatkozat egyszerű megismétlése helyett székelységünk kulturális s ebben egyházi és iskolai önkormányzati kérdései érdemlegesen kerüljenek nyilvános tárgyalásra.

A kardélre állított béke

Javában tombol a japán-kinai háború. — Csak nyugalom! - ez Anglia jel-szava — Súlyos fegyveres összetűzés az orosz lengyel határon

Tg—Săcusec-Kézdivásárhely, júl. 31.

Egyik-napról a másikra újabb és újabb fegyveres bonyodalmak emelkednek gátat az egységes békéért folytatott munka eredményei elé. A politikai elsőbbségét mind inkább veszítő Európa minden téren súlyos válsággal küzd. A népek pillanatnyi gazdasági érdekeik miatt bizonytalan időre képesek eltekinteni évszázados nemzeti törekvéseiktől is.

Peking eliolglásáról szólnak a hírek

A japán — kinai nézeteltérés a háború magját rejtegette magába, melyből egyszerre minden hadüzenet nélkül a háború lángja csapott ki.

A kinai részleges mozgósításra Japán 400.000 ember felvonultatásával felelt. A hosszabb tűzészeti előkészítés után bekövetkezett

A végezetes megnevezésnek tudható be, hogy míg nyugaton a békét követelték, addig keleten tüzet fogott a japán — kinai, vagy mondhatnók: japán — orosz érdekek horzsolódása. A távolkeleti háborús bonyodalom kibillentette Ázsiát nyugalmi helyzetéből. Mindez akkor történik, midőn az európai béke kardpengén táncol.

csatározások még nem döntő jelei ugyanegy visszavonhatatlan sárga háborúnak, de arra éppen elég, hogy a fenyegetett hatalmak megijedjenek, mások pedig újból reménykedjenek. Tegnap egyes lapok már Peking elfoglalásáról írtak. A japánok már szerdán felajánlották Peking átadását, cserébe fegyverszünetet kértek

A felkelő nap titokzatos országa.

Tokió álláspontja még nem világos egészen, de ez nem azt jelenti, mintha a japán hadvezetőség nem tudná, hogy mit akar. Japán leakarja szakitani Hopei és Csáhár, tartományokat és saját katonai védnöksége alá akarja helyezni, hogy beékelődjék Oroszország és Kína közé. Így szándékozik megakadályozni az északkinai tartományok bolsevik forradalmisítását és csatlakozását az oroszokhoz.

A japán kormány egyébként proklamációt intézett a veszélyeztetett kínai országgrész lakosságához, melyben rámutatott arra, hogy Japannak nincsenek területi elszakítási szándékai, de kénytelen „védelmébe” venni a kínai csapatok által megsértett japánok tekintélyét

A veszedelem nem komoly! — mondja az angol

Természetesen az angolok sem nézhetik télenül, hogy majdnem félmillió japán katona lábhoz tett fegyverrel várja az indulási parancsot.

Az abessziniai és szingapuri japán próbál-

A jus.

Irtá Szabó Margit.

A Majoros utca végén lassan balra fordultak. Fényesre pucolt csizmájuk szárán villogott a nap, ahogy egyformán előbb-előbb rakták lábukat a porba.

Csendes volt a falu,

Templomkijövése harangoztak s az elhintett ige fehér szárnyat terített föléje. Füstöltek a zsinolytetős házak s a párolgó ételek szaga kiszaladt a nyitott ajtókon át az utcára.

Az öreg Mike Pista beleszagolt föl-huzott orral a levegőbe, esettintett egyet a nyelvvel s megállt a kapuja előtt. Gyönyörködő szeme megpihent egy pillanatra a fia szálal alakján, aztán öreg arca beleragyogott a napsütésbe. — Hónap learassuk a vögyi buzát — mondta magabüszkeséggel.

Az aratásra keserű lett a Simon szája. Lelkéhez voltak növe az apja zsiros földjei erősen, fájt máson gazdálkodni. Hallgatott egy keveset, aztán elköhentette magát s óvatosan teregetni kezdte lelkét az apja elé

— Idesapám jövőbe es gazdálkodik? — Az öreg nagy feje ráintett a szóra.

— Aszondanám, aggya kezemre a födeket.

— Van neked, ott az asszonyé — Simon nyakán kidagadtak az erek.

Ezt vágta szemébe az apja minden esztendőben.

Nagykörmű ujjbegyét belevágta tenyerébe.

— Ne mongya azt örökéig nekem.

Aggya ki, amit akar, a többiből megélhet.

Az öreg Mike visszavillantotta szemét a félig nyitott kapuból, csufondáros piros arca ránevetelt durván a fiára.

— Ugy-e te kéne, mi? Amig élek, nem hasogatok el. Egyedül vagy s ha meghalok, téde minden — Simon nézte az öreg egészségtől duzzadó arcát. „Ha meghal” — gondolta. Hát lehet ennek halálát várni?

— Hát csakugyan nem ad semmit jövőbe sem?

Az öreg arcára nagy elhatározás telepedett — Amig élök, nem — mondta határozottan.

Simon hallgatott. Verebek rebbentek fel egy utszéli fáról s valami elejtett morzsan csunyan marakodtak. Csipegetek, forogtak, hogy porzott körülöttük az utca száraz fővénye.

Simonban nehéz lett a harag.

— Hát még ezek se hagyják a magikét Idesapám — mondta s ajka körül vibrált az indulat — Béperelem a jusomét. — Az öreg egykedvűen rántotta fel vállát.

— Lőhet — mondta s fősvény arcáról eltűnt a kacsagás.

Simonban nehéz lett a szíve, Hát még jövőben is az apja szántja, aratja a földet? Hát tulajdonképpen mit akar? — gondolta s érezte, hogy lángol ereiben a ver. Lassan tempósan indult meg az uton. Csak későbbre, minél később — érni haza. — Ha meghalok — ismételte keserűen az apja szavát — Te mennybéli Uristen, mikor lesz a! — sóhajtott hangosan s dühösen csapott szét a levegőben. A gyermekek nagy, riadt szemek-

kel szaladtak el előle s csak mikor biztos távolságban voltak, kuncogtak össze a háta mögött. Pár öreg ember csodálkozva nézett rá s az u'ca végén a rossz arcú Kerekes Lőrincz lefogta a hadonászó kezét.

— Tám a lelkekkel parolázol fényes nappal, he? — s elfordította sandán hálógos félszemét. — Az apáddal beszélgetél?

— Honnét tudod?

— Hallottam. Nem testál, mi? Nem lesz mán magad gazdája?

Simonból kitört a méreg. Jó volt elmondani valakinek.

— Aszongya, várjak, míg meghal.

Hátralökte kócos, fekete fejéről az ünneplő kalapot.

— A keserves mindenségit, hát én senki legyek addig!

Lőrincz torz arcán gonosz lett a mosolygás, közel hajolt. Borszagú lehellelte arcába sültöt Simonnak,

— Hátsegicsek, hogy hamarabb legyen

S hogy Simon csodálkozva nyitotta rá szemét, közelebb hajolt, két — három felé nézett, durva szakála surolta a Simon sima arcát.

— Ha akarod — fojtotta le hangját — elmegyek veled ma éccaka, segítetek. Megfegjünk az ucukát az öreg nyakán. Meg se tud vákkanni s mán es vége. Asztán akkor gazda lesz egy pillanatra.

Kutatva nézett a fiatal gazda arcára várt egy keveset, aztán megkérdezte:

— Hát lesz, akarod?

Simon odanyujtotta kezét

— Osztan fűtölj, este a kapu előtt Kis ideig még állt a dombtetőn s le-

nézett az udvarára (Vége köv.)

Tudja a
„Rá”

1 etle
2 -ség
3 -szonsson
4 -ór
5 -lete
6 -ár
7 -vög
8 -á

kozások csufos kudarcra után nyilvánvaló lett, hogy Japán az Indiai Óceán partvidékén akarja megvetni a lábát, hogy szédületesen fejlődő szövő fonó iparának biztosíthassa a gyapoftat. Ilyenkor a brit gyarmatokra, elsősorban Indiára sandít.

Az angolok viszont, hogy a bajt megelőzzék, honkongi haderőiket óvatossági rendszabályok ürügye alatt összpontosították, miközben igyekeznek mindenki elhíttetni, hogy a veszély nem komoly.

DAVID IVÁN riportsorozata:

(VI)

LEVELEZŐ LAP

*Mi történt a nagy égés után?
Wesselényi Miklós ezer forintjából
vásárolták az „Ezeres kertet”. Mi-
ért nem sikerült Wesselényinek „ca-
sinót” építtetnie Kézdivásárhelyen?*

Szines Életéről

üzen a régi

Tárgul-Sácuesc

Kézdivásárhely

Riportsorozatunk multikori cikkében Kézdivásárhely pusztulásáról írtunk s a nagy égés utáni viszonyokról, amelyek nem engedték, hogy a nyomorúságból kilábaljon valahogy a kicsi város. A császár, a kormány, a hivatalok, mindenki megtagadta a segítyt, amíg Wesselényi Miklós báró, a legendás-

hírű „sibói bölény” meg nem indította az adakozást s ezer forinttal a saját vagyonából hozzá nem járult a nyomorgó, mezőkön háló vásárhelyiek felsegélyezéséhez. Példáját követte a képviselőház s néhány ezer forintból építési terv nélkül épülni kezdett sok sikátor s jellegzetes „udvartér.”

Az Ezeres kert rendeltetése.

Wesselényi Miklós ezer forintjából a hálás polgárok az Ezeres kertnek egy részét megvásárolták s a város díszpolgári oklevelével együtt Wesselényinek ajándékozták. Az akkori nagyk, igazi vezetők Széchenyi gondolatától vezetett munkás, áldozó programja szerint Wesselényi megígérte, hogy a telekre Kézdivásárhelynek egy kaszinót épít. Mit jelentett egy kaszinó azokban az években? A magyar nyelv ápolását, a társadalmi élet fellendülését, könyvtárat, újságokat s azokat a dolgokat, amelyek egy nemzet élében a népművelésre elengedhetetlenek.

A kormány megint elátkozza Kézdivásárhelyt

Egykori feljegyzésekben drámai rövidséggel találjuk meg a kaszinó sorsát: „... de a kormány nem csak a casinó építésében, hanem a telek birtoklásában is megátolta (Wesselényit) amennyiben azt valamely távoli rokon által kormánypenzen kiváltani rendeli s katonai karháttalommal vissza is foglaltatta.”

A kormány felt a magyar kultúrától, Bach feltette gyászos uralmát a magyar könyvtől és a magyar újságoktól. Nem restelte hatalommal utat a műveltség terjedésének s a hatalom nyomása megbenitotta az emberi kultúra terjedését a Székelyföldön. Mintha hasonló körülményeket a ma elő nemzedék is megért volna...

Pozitívumokat kell felsorakoztatni a multból, példát festeni, világító példát. Hogy a műveltség megindulása nem tűződhetik Kézdivásárhelyen a Vasember nevéhez, szomorú dolog s nem pozitívum. Megis meg kell említenünk. Nem csak azért, mert jellemző az akkori időkre — s a maiakra szintén — hanem azért, mert ki az, akinek a nevéhez hozzákopolódik a város művelésének dolga? Senki. Nem kezlegyintós sajnálkozás ez, csak szomorú valóság. A város műveltségi eleje közel sem jár ahhoz a lelkesedéshez, amelyet negyvennyolc — negyvenkilences szabadságharc alatt lelkes Gábor Aronok és Turóczy Mózesek zseniális kiállása robbantott ki.

Ahogy megmutatkozott akkor a szervezési készség, a munka, a lelkesedés, ahogy néhány nap alatt hadigárteleppé alakult a város, ahogy a lakatosok, bauogosok, kereskedők, város minden embere világos aggyal felfogta Gábor mester tanításait s valóságos szakemberré vált, a szellemi művelődés nem állott arányban ezzel.

Akkor az egész ország szeme a városra függött. S ahogy elmúltak ezek az

Azt a intézményt, amit akkor a kaszinó fogalmával jelöltek meg, ma közművelődési háznak hívják. A szabadságharc leverése után a gyalázatos Bach-korszakban, falak között beszéltek nyugodtan, gyanus volt, aki magyarul vette a lélegzetet s a magyar bajusz már hazaárulási bizonyíték volt. Mondva csinált, koholt vádak emeltek az emberek ellen, bot és tömlő, könny és veríték volt a magyarság kenyeré. Népművelő szűkségesség volt a kaszinó s Wesselényi Miklós sorozatosan építtette ezeket, vagy vetette meg anyagi lehetőségét az építkezéseknek.

Idők, a vidéki porba befulladt, önnönmagát kiemelni nem tudó kis szűrkességű zsugorodott Vásárhely. Ha a tudományok, művészetek és egyéb élet — vigasztalások társai lettek volna az ágyúgyáraknak, a szabadság iránti lelkesedésnek, ma is vidéki kultúrközpont, csillogó farsz lehetne ez a régi, sokat kirozott település.

Akkor, a fellelkesült, erős időket élő városban lehetett volna talán szellemi nagy lángokat gyújtani, ha az Ezeres kertben felépült volna az a kaszinó, amely Wesselényi álma volt: a tudományok és műveltség kapuja.

(*) Jövő számunkban: két irodalmi fejelelem Kézdivásárhelyi látogatásai — Petőfi Sándor hadnagy úr és Szabó Dezső műkedvelő szavaló)

A Magyar Párt vármegyei intézőbizottsági ülése.

Julius 27-én tartotta vármegyénk Magyar Pártjának intézőbizottsága ülését Sepsiszentgyörgyön Szentkereszthy Béla báró elnökletével. Részletesen tárgyalta az intézőbizottság a szeptember 3-4-én tartandó országos nagygyűlés módzatait és technikai keresztülvitelét. Dr. Molnár Dénes a székely iskolai autonómiairól tartott közfigyelemmel hallgatott és nagy lelkesedéssel fogadott beszédet, melynek hatása alatt kimondotta az intézőbizottság, hogy kéri fogja a kérdésnek a nagygyűlés tárgysorozatába való felvételét s ott azok megvalósításának követelését. Keresztes Károly dr. az adók és taxák behajtási módzatai és formái ellen tesz panaszos kifogásokat. Panaszt tárgyává tették a gyűlésen, hogy annak elenére, hogy erről a prefect rendeletet adott ki, a megye egyes helyein még mindig cséplési illetékeket szednek.

Angolország engedékenysége

Valami készül a Földközi tengeren s hogy készül, azt csak az óvatos államférfiak elszólásából lehet következtetni. Nincs kizárva, hogy a Középtenger keleti medencéjében „rövidzárlatot” okoznak az összekuszált érdeken. Kemál pasa megerősítette a Dardanellákat szerbek haditengerészeti támpontokat építettek, az orosz nem érte el a szabad kijárót, az olaszok félve őrzik Dodekánéz szigetcsoportját, az angol Ciprus által biztosítja a szuezi utat, a bolgár pedig minden áron ki akar jutni a szabad tengerre.

Eden azt üzeni Musolininek, hogy Anglia elismeri mások jogait is a földközi tengerhez, midőn a magáét nem bagyja elveszni

Chamberlain szerint azonban a világ három veszélylehetőség fenyegeti: 1. Német háború Középeurópában. 2. Olasz háború a Földközi-tengeren. 3. Japán háború a Csendes-óceánban. E veszélyek közül — ugymond Chamberlain — kellőt ki kell küszöbölni s s akkor könnyen el lehet intézni a harmadik viharcentrumot.

Valami történt az orosz-lengyel határon

Az orosz-lengyel határon súlyos következményekkel járó fegyveres összelikezés történt. A szovjet határőrök állítólag agyonlőttek két lengyel katonatisztet. A szovjet az ügyben demarsot intézett Varsóhoz.

(*) Uj kormány jön Az Epoca, Filipescu lapja írja, hogy a kormány végleges távozása augusztus végén fog bekövetkezni. Okt. 15-ig a parlamenti választások is befejeződnek.

Sólyom Gyula temetése

Turia — Torja, jul. 31.

A község és a vidék közönségének nagy részvete mellett kísérték utolsó útjára Sólyom Gyula földbirtokost, a kézdijárás gazdasági életének egyik értékes tagját.

A temetésen Kézdivásárhelyről is sokan vettek részt. A gazdakört Paál Lajos lelkes képviselte. Már délután 4 órakor nagy tömeg lepte el a gyászházt s a részvétnek őszinte könnye csillant meg soknak a szemében. A háznál elhangzott ima után négyes ökörfogatra helyezték az öreg ur holttestét magába záró koporót és megindult a menet a ref. templomba, ahol a gyászistentiszteletet bevezető zsoltár után Kádár Ernő lelkes gyászbeszéde következett.

Sólyom Gyula testvérünk a mai napon megérkezett — ugymond — életének utolsó állomásához — Majd így folytatta:

Sólyom Gyula! — Ez a két szó nem pusztán név, hanem fogalom számunkra.

A törekvő munkának, a lankadatlan szorgalomnak, a kitartó igyekezetnek a fogalmát jelenti nekünk ez a név. A vidéki nemes úr egyenisége egyszerű nemessegeivel hódított. Udvarházának kapuja kifelé nyitott s mindig nyitva volt. Mindenki bemehetett hozzá s mindenki otthon találta őt az ő igazi mivoltában s aki elhúzott tőle, úgy érezte, hogy a házigazda kez fogása a ből a szívéig áradt valami tisztán melegség. Mint a buzaszemben a föld ereje, úgy élt benne a magyar gazda lelke: hangatagon, súlyosan, nehézkezőn, föld felé nagy szeretettel lehajlóan. Szerette a földet, mert minden örömet tőle vette, ez volt miedene, ebben élte ki magát. Szerette a földet, mert családotos műhelye az Istennek, amelyen erő és lelemény teremteni képes. Szerette a földet, mert az mindenkinél jobban megértette őt s ő is mindenkinél jobban ismerte. Úgy szerette, ahogy a buzaszem szereti azt a földet, amelybe belehull, hogy élete kiviruljon.

Sólyom Gyula egy állomás volt, amelyen a magyar élet győzelemre száguldo vaspárpája megállott s megpihent. Most a zászló lebben, a kürt felharsan s a magyar élet nagy vonata robot tovább. Az állomás nevével el szokták felejtetni, de tudjátok meg, hogy állomások nélkül nincs megérkezés.

A templomi szertartás után újra megindult a menet, hogy átadják a község nagyhatalmát az édes anyaföldnek. A sirnál Ósz Lázár lelkes búcsuztatja és mondott imát. Majd bezárult a sir a koporsó felett s Sólyom Gyula, a gazda, a föld szerelmese pihenni jért az ősi rögbe.

H I R E K

— 1-9-3-7.—
Julius
31

—IDŐJÁRÁS jul. 24—31-ig. A hét első napjain derült, meleg volt az idő, azután inkább változó alacsonyabb hőmérséklettel. Eső volt 26, 27 és 30-án összesen 166 mm, ami lényegesen hátráltatta az aratást és a gabonafélék betakarítását. Mennydörgés és villámlás csak 26-án este felé volt az akkori esőt megelőzőleg, majd utána szivárvány volt látható, újszintén 28-án 19 óra 15 perckor is szép erős szivárvány mutatkozott 15-20 percen keresztül. Szerdán és csütörtökön reggel nedves, magas köd borította városunkat. 24 és 25-én Dnyugati, 26-án Ény-i, 27-én Dk-i közepes erősségű és 29-én d. u. erős nyugati szél fújt. Szélcsendes idő csak 28 és 30-án volt. A levegő hőmérsékletének heti átlaga 20,8 C fok, kevesebb, mint az előző heti. Csütörtökön reggel állt a hőmérő legalacsonyabban, amikor 13 fokot mutatott. A légszűrőmérő egész héten alacsonyan állt és alig változott 710 és 708 mm. között. Lapzártakor az irányzat évszögén emelkedő.

— ESKÜVŐ Dr. Molnár Dénes Emil kovásznai ügyvéd augusztus elsején Kézdivásárhelyen tartja esküvőjét Buchta Margit urleánnyal. A polgári esküvő Zabolán jul. 31-én volt.

— A szentgyörgyiek zenekara az aug. 8-iki ünnepélyen. Az aug. 8-iki lözsiáskerti ünnepélyen — amint lapzártakor a rendezőség közli velünk — játszani fog a Sepsiszentgyörgyi Iparos Otthon 30 tagból álló zenekara is. Az elismert jójátéku zenekar az iparosokon kívül több, zenekonzervatoriumot végzett tagból áll. A zenekar teljesen díjmentesen jön le városunkba. Fogadjuk szeretettel őket.

— Kirándulók városunkban. A Református Jövő című lap szerkesztősége és a Sasok Turista Egyesülete (Nagyvárad) ezeltől egy héttel indult körútra 45 kirándulóval, hogy megtekintse az ország nevezetesebb vidékeit. A kirándulók szerdán d. u. érkeztek városunkba, másnap, azaz csütörtökön reggel tovább folytatják útjukat Császár fürdő felé. A kirándulókat városunkban dr. Benedek József orvos fogadta és kalauzelta.

— Dézsmálják a gyümölcsös kerteket. A gyümölcsösök kertek dézsmálói megkezdtek tolvajkodó vakmerőségeket. Egyik közelebbi napon a villamos-telep felé fakvó Bene-kert értékes fajbarack és meggy termését vitték el. Nem is lesz vége ez évenként megismétlődő gonoszkodásnak, míg valamelyik kártevő tömlece nem ül az enyém-tiedet nem ismerő lopkodásaiért. Sajnos a dologban még az, hogy a gyümölcsfafeltetés iránti kedv ilyen esetek előfordulása miatt visszaesik. A rendőrség mindenesetre kissé fordítson figyelmet a magánvagyon ezen ágának tiszteltetésére tartatására is.

— BIZTOSAN ESNI FOG az értéke minden más szórakozásnak, ha VIII. 8-án eljön a sétatéri garden-partyra és meghallgatja a RÁDIÓ-REVÜT s az éjjeli utáni „rendkívüli kisugárzást”!

— Szabadlára helyezték Benke Imrét. Néhány nappal ezelőtt a csendőrség Esztelneken letartóztatta Benke Imre fűrészgárost annak gyanúja miatt, hogy a szomszédságában levő Schönberger-féle fűrészgárat fel akarta robbantani. Hogy miért akarta ezt csinálni, nagyon homályos és a vizsgálat fog látni deríteni, hogy mennyiben igazak az ügyben elterjedt hírek. Lapzártakor kaptuk a hírt, hogy Benke Imrét szabadlára helyezték.

— MUZEUMUNK megtekinthető vasárnap délután 3—5 óra közt. Látogassuk minél többben.

— Felkérjük előfizetőinket az esedékes előfizetői díjaik minél előbbi befizetésére.

Roszul megy az üzlete?

Ne mérgeledjön ezen, hanem adjon fel egyhirdetést a Józsiás-kerti ünnepély RÁDIÓ-REVÜjében! Mindenki ott lesz, mindenki hallja.

Ma 30 éve

írta a Székely Ujság:

„Pokolgép a postán.” című szenzációs című cikk arról számol be, hogy a kolozsvári postahivatalanyagfelszerelési szobájában egy dobozba elrejtett pokolgép a felbontás közben felrobbant és három postai alkalmazottat súlyosan megsebesített. A csomagot Kézdivásárhelyen adták fel Becsek Imre kovásznai földbírtokos címére, aki azonban nem váltotta ki és így került a kolozsvári igazgatósághoz. Egy cikk a magyar ipar pártolásáról szól egy miniszteri rendelettel kapcsolatosan. — A székely kiállítás előkészítéséről tárgyal a rendező bizottság. A gyűlésen jelen vannak: Fekes Béla főispán, Szentkeresztly Béla báró, dr. Koós Mihály, Lickl Károly, Imreh Béla, Benkő Pál, dr. Benedek János és Sipos Samu. Imreh Béla előterjesztette a földmívelésügyi miniszter által ösztönzésre felajánlott 2000 koronának felosztási tervét Lickl állattenyésztési felügyelő kijelentette, hogy 3000 koronát tud a rendelkezésére álló összegből állatdíjazásra fordítani — Papválasztás Martonfalván című hír közli, hogy Jáni Lajos eltávózása folytán megüresedett martonfalvi ref. papi állásra egyhangúlag Demes Ferencet választották meg. — „Öntik az aszfaltot, cim alatt megemlékeznek az ujság az oly sokáig csufolt „próba aszfalt” öntéséről (Szóval 30 éves évtörődjét üli ma a város háza előtti szekerutnak szánt, próbaképpen öntött aszfalt). — A távirati tudósítások között felemlítésre érdemes a dánosi rablógyilkosságról szóló részletes távirat. (A kegyetlen gyilkosság egyik tettese éppen a napokban szabadult a fegyházból).

Állami védjeggyel ellátott
öngyújtók egyedüli elárúsítója
a KOVÁCS-HIRLAPIRODA.

Nem kell előfizetnie

a legremekőbb hangosan beszélő eleven vicclapra.

Nem kell öngyilkosnak lennie

és mégis fog „írni” Önről a látható rádió—revü

Nem kell példányonként megvennie

az eleven vicclapot, mert egyszerre több száz ember fog kacagni az alkalmi szerkesztőség cikkein.

Nem kell megsértődnie,

ha valamelyik hirben torzított mására fog találni. Lehet, hogy Ön is bekerül a Hangos Rádió—revü karikaturái közé. Tamási Áron, Nyirő József, Szabó Dezső, Földi Mihály, Klár Zoltán, Zágony István, Karinthy Frigyes, Tomcsa Sándor s a helyi hívtásos és műkedvelő tollforgatók mind „megszólalnak” a remek RÁDIÓ-REVÜ hang-hasábjain!

Értesitem a. m. t. közönséget,

hogy üzletemben kimondottan

Biledi (Bánáti) lisztek kaphatók

Pékek által elismert lisztek

Zsarnocky Zoltán

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

OROS Reméljük, hogy hallgatása mögött nincs komolyabb ok. Üdv.

Falusi Amire Ön rámutat, azt már megírta Földi István, a Székelyföld szerkesztője a „Népünk nagy hibái” című vezetőcikkében. „Egyetlen heti vásáros napon — írja — annyi fertelmes, hitvány káromkodást lehet hallani, hogy valószággal megundorodik az ember.” Ez ellen kell nekünk tollal és cselekeddel harcolni. A falu vezetőinek és lelkészeknek, tanítóknak, jegyzőknek a kötelessége, hogy ostromozzák a népet ezt a csunya szokását. Már az iskolában tanulja meg a gyermek, hogy a káromkodás nem virtus, hanem bűn, melytől irtoznia kell minden jóérezsű embernek. Ön is ezt akarta, ugye mondani?

Judecătoria Mixtă Trg.-Săcuesc, Jud. Treiscaune.
No. G. 167/1937.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portarel delegat prin această publică, aduc la cunoștință, că în baza deciziei No. G. 167/1937 a Judecătoria Mixtă Trg.-Săcuesc în favoarea reclamantului Szabó Mária domiciliat în comuna Turia repr. prin avocatul Dr. Solyom Nicolai din Trg.-Săcuesc, pentru încasarea creanței de 704 lei capital și accesorii, se fixează termen de licitație pe ziua de 4 August anul 1937 orele 15. pe masa la fața locului în comuna Turia la fața locului sub casei No. 190 unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 2 scaune albe mari, 1 cal roșcat, 1 cal negru roșcat, 1 pereche de hamuri, 1 căruța cu ossi de fier, 2 scaune de piele pentru căruță, 1 trior vechiu de fier și 1 plug de fier în valoarea de 9100 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.
Dat în Trg.-Săcuesc, la 16 Iunie 1937.

port. del. P. Zenghea

A MOZI MŰSORA.

Jul. 31. aug. 1.-ér, szombaton s vasárnap este 9 órakor; vasárnap d. u. 6 órakor

Baskircsev Mária

nagyvonalú művészfilm.

Augusztus 7—8-án, szombaton, vasárnap este 9 órakor, vasárnap d. u. 6 órakor

Virágfakadás

gyönyörű opera Richard Tauber tenoristával.

Minden alkalommal friss Híradó.